Valiokunnan mietintö TyVM 10/2026 vp─ HE 220/2026 vp

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 220/2026 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- hallitussihteeri Anni Pietarinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Anna-Mari Piippo, työ- ja elinkeinoministeriö
- osastopäällikkö Markku Rautio, Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosasto
- johtava asiantuntija Pipsa Korkolainen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- asiantuntija Anne Salomaa, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- asiantuntija, työturvallisuus Ville Kähkönen, Teknologiateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- oikeusministeriö
- Oikeusrekisterikeskus
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Akava ry
- Suomen Yrittäjät ry
- Teknisen Kaupan Liitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- STTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta. Samalla nykyinen voimassa oleva laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia,

työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annettua lakia, eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia, rikoslakia, sakon täytäntöönpanosta annettua lakia ja 6 muuta lakia.

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi koneista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen liittyvää ja siinä edellytettyä täydentävää sääntelyä. Koneasetuksessa edellytetään ohjeiden, tietojen, merkintöjen ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksen kielestä, sekä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista säätämistä. Työkäyttöisten koneiden osalta tämä toteutettaisiin sisällyttämällä koneasetuksen edellyttämä sääntely ehdotettavaan lakiin työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta. Lisäksi lainsäädäntöön tehtäisiin tekniset muutokset ja päivitykset, jotka ovat tarpeen koneasetuksen panemiseksi täytäntöön. Kuluttajakäyttöisten koneiden osalta koneasetuksen edellyttämä sääntely annettaisiin pääasiallisesti erillisellä esityksellä.

Esityksen tavoitteena on lisäksi selkeyttää ja ajantasaistaa työssä käytettäväksi tarkoitettuja teknisiä laitteita koskevaa sääntelykokonaisuutta ja siihen liittyvää seuraamussääntelyä. Esityksessä ehdotetaan, että annettaisiin uusi laki työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta, jossa kansallisen sääntelyn piiriin kuuluvien työssä käytettävien teknisten laitteiden talouden toimijoiden velvollisuuksia selkeytettäisiin. Laissa säädettäisiin myös talouden toimijoille määrättävistä hallinnollisista seuraamusmaksuista. Lisäksi ehdotetaan, että jatkossa työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden markkinavalvonnan ja viranomaisen toimivaltuuksien osalta sovellettaisiin pääosin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia. Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa viranomaisten valvontamenettelyjä kansallisella tasolla siirtymällä hyödyntämään horisontaalista markkinavalvontalakia. Kyseessä olisi kansallisesta lähtökohdista tehtävät ehdotukset.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden markkinavalvonta keskitettäväksi Lupa- ja valvontavirastolle eli valtakunnalliselle työsuojeluviranomaiselle. Nykyisellään edellä mainittujen laitteiden markkinavalvontaa suoritetaan kaksiportaisessa järjestelmässä Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosaston ja sosiaali- ja terveysministeriön toimesta. Kyseessä olisi kansallisista lähtökohdista tehtävä ehdotus.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 20.1.2027. EU-asetusta aletaan soveltaa 20.1.2027.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksen tarkoituksena on antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston koneista annetussa asetuksessa (EU) 2023/1230, niin sanotussa koneasetuksessa, edellytettyä täydentävää sääntelyä, joka koskee työkäyttöisiä koneita. Asetus korvaa voimassa olevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta. Koneasetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa EU:n tuotelainsäädäntöä entisestään.

Koneasetuksessa edellytetään ohjeiden, tietojen, merkintöjen ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksen kielestä sekä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista säätämistä. Työkäyttöisten koneiden osalta asetuksen edellyttämä sääntely sisällytetään ehdotettuun uuteen lakiin työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta (jäljempänä *laitelaki*).

Esityksellä pyritään lisäksi selkeyttämään ja ajantasaistamaan työssä käytettäväksi tarkoitettuja teknisiä laitteita koskevaa sääntelykokonaisuutta ja siihen liittyvää seuraamussääntelyä. Lisäksi ehdotetaan, että työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden markkinavalvonnan ja viranomaisen toimivaltuuksien osalta sovelletaan jatkossa pääosin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016, jäljempänä *markkinavalvontalaki*) viranomaisten valvontamenettelyjen yhdenmukaistamiseksi kansallisella tasolla.

Keskeinen ehdotettava muutos on, että työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden markkinavalvonta keskitetään Lupa- ja valvontavirastolle eli valtakunnalliselle työsuojeluviranomaiselle. Nykyisin näiden laitteiden markkinavalvontaa suoritetaan kaksiportaisessa järjestelmässä Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosaston ja sosiaali- ja terveysministeriön toimesta. Esitys ei kata koneasetuksen velvoitteiden täyttämistä kuluttajakäyttöisten koneiden osalta muilta osin kuin kuluttajakoneiden valvontaviranomaisen toimivallan päivittämisestä lainsäädäntöön. Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen koneiden valvonnasta vastaa jatkossakin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kannattaa koneasetuksen ja hallituksen esityksen tavoitteita ja katsoo, että työssä käytettäviä teknisiä laitteita ja viranomaisten valvontamenettelyjä koskevan sääntelykokonaisuuden selkeyttäminen ja ajantasaistaminen on perusteltua. Markkinavalvonnan keskittäminen työsuojeluviranomaiselle voi nopeuttaa tapausten käsittelyä ja selkeyttää valvontaprosessia. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina, lukuun ottamatta eräitä 4. ja 6. lakiehdotukseen ehdotettavia teknisluonteisia muutoksia, seuraavin huomioin.

Työkäyttöisiä teknisiä laitteita koskeva seuraamusjärjestelmä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettävän uudesta työkäyttöisiä teknisiä laitteita koskevasta seuraamusjärjestelmästä. Myös koneasetuksen mukaan asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista on säädettävä kansallisesti. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Esityksen mukaisen seuraamusjärjestelmän piiriin kuuluu koneasetuksen, henkilönsuojainasetuksen ((EU) 2016/425) ja laitelain työkäyttöisiä teknisiä laitteita sekä köysiratalaitteistoasetuksen ((EU) 2016/424) laitteita koskevien eräiden velvollisuuksien rikkominen. Sanktiojärjestelmä koostuu markkinavalvontaviranomaisen määräämästä hallinnollisesta seuraamusmaksusta, laiteturvallisuusrikkomuksesta määrättävästä rangaistuksesta ja terveysrikoksesta rikoslain (39/1889) mukaan määrättävästä rangaistuksesta. Näiden lisäksi seuraamusjärjestelmä kattaa markkinavalvontalain mukaiset valvontaviranomaisen määräämät hallinnolliset seuraamukset, jotka eivät ole luonteeltaan

rangaistusluonteisia, kuten kiellon, palautusmenettelyn ja hävittämismääräyksen, sekä välillisen hallintopakon, kuten uhkasakon ja teettämisuhan.

Hallituksen esityksessä hallinnollisen seuraamusmaksun piiriin siirretään teknisen laitteen muodollisia vaatimuksia koskevat ja verrattain vähäisinä pidettävät laiminlyönnit. Esityksen mukaan tällaiset rikkomukset eivät edellytä rikosoikeudellisen järjestelmän käyttöä, mutta niiden säilyttäminen sanktiojärjestelmän piirissä on perusteltua muun muassa markkinavalvontajärjestelmän tehokkaan toiminnan edistämiseksi. Esityksessä on huomioitu kaksoisrangaistavuuden kielto säätämällä erikseen seuraamusmaksun suhteesta rikosoikeudellisiin seuraamuksiin.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan asiantuntijakuulemisissa on katsottu, että vaikka seuraamusmaksun määräämisen edellytyksiä ja syyksiluettavuuden astetta on täsmennetty perusteluissa, on tärkeää, että talouden toimijan velvollisuudet ja edellytetyn huolellisuuden taso ovat ennakoitavia. Lisäksi esiin on nostettu se, että myös sanktioluonteisten hallinnollisten seuraamusten osalta tulee huomioida rikosoikeudellinen laillisuusperiaate.

Valiokunta kiinnittää tältä osin huomiota hallituksen esityksen perusteluihin. Esityksessä katsotaan, että ehdotettu seuraamussääntely on rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukainen. Hallinnollisen seuraamusmaksun alaan kuuluvat sellaiset rikkomukset, joiden toteennäyttäminen on esityksen mukaan yksinkertaista, ja jotka eivät edellytä tutkinnallisia toimenpiteitä tai vaativaa oikeudellista arviointia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotetussa hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevassa sääntelyssä rangaistavan käyttäytymisen ala määritellään yhtä täsmällisesti ja vastaavalla tasolla kuin muussa seuraamusmaksuja koskevassa lainsäädännössä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös hallituksen esityksessä esitettyihin syyksiluettavuutta koskeviin perusteluihin. Esityksessä edellytetään, että velvollisuuksien laiminlyönti on tehty tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta. Ehdotettu syyksiluettavuuden taso on yhdenmukainen voimassa olevan laitelain laiteturvallisuusrikkomusta koskevan sääntelyn kanssa.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää tärkeänä, että työkäyttöisiä teknisiä laitteita koskeva sääntelykokonaisuus on selkeä. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että hallituksen esityksessä on asianmukaisesti ja varsin kattavasti arvioitu edellä tarkasteltuja näkökohtia ehdotetun seuraamussääntelyn osalta.

Seuraamusmaksun enimmäismäärä

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on kiinnitetty huomiota esityksen mukaisten hallinnollisen seuraamusmaksujen enimmäismäärään. Ehdotetun uuden laitelain mukaan seuraamusmaksu voi olla enintään yksi prosentti luonnollisen henkilön vuosituloista tai oikeushenkilön vuotuisesta liikevaihdosta taikka vastaavasta tuotosta, kuitenkin enintään 5 000 euroa luonnollisen henkilön ja 50 000 euroa oikeushenkilön osalta. Näkemykset oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärän tasosta ovat jakautuneet. Osa kuultavista on katsonut enimmäismäärän olevan muun muassa pelotevaikutuksen kannalta liian alhainen, kun taas osa kuultavista on pitänyt sitä liian korkeana.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta toteaa, että eri alojen tuoteturvallisuuslainsäädännön rikkomuksista määrättävien hallinnollisten seuraamusmaksujen enimmäismäärissä on huomattavaa vaihtelua. Hallituksen esityksen mukaan tärkein vertailukohde ehdotetun uuden laitelain mukaiselle hallinnolliselle seuraamusmaksulle on kuluttajatuotteita koskeva kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain (184/2025) mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa kyseisen lain mukaan olla enintään yhden prosentin rikkomuksen päättymistä edeltäneen vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain hallinnollisten sanktioiden ala on osin ehdotettua laitelain hallinnollisen seuraamusmaksun alaa laajempi, mikä tulee ottaa huomioon myös nyt ehdotetun seuraamusmaksun enimmäismäärässä.

Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kiinteään enimmäissummaan yhdistetyllä liikevaihtokatolla on esityksen mukaan pyritty varmistamaan, että seuraamusmaksu ei muodostu kohtuuttomaksi pienten yritysten kannalta. Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Valvontaviranomaisella on harkintavaltaa sen suhteen, milloin seuraamusmaksun määräämisen katsotaan olevan tarpeellista. Tältä osin merkityksellistä on, että seuraamusmaksua ei määrätä, jos rikkomus on vähäinen tai sen määräämistä olisi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä myös, jos toimija on ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi välittömästi sen havaitsemisen jälkeen eikä rikkomus ole vakava tai toistuva.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta korostaa, että markkinavalvontajärjestelmällä suojataan tuotteiden käyttäjien turvallisuutta ja talouden toimijoiden tasapuolista kilpailua. Seuraamusmaksujen tulee olla riittävän tehokkaita ja varoittavia. Niiden ei kuitenkaan tule muodostua kohtuuttomiksi. Edellä todetun sekä saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esityksessä esitettyä hallinnollisen seuraamusmaksun enimmäismäärää perusteltuna.

Vastuun kohdentaminen

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan asiantuntijakuulemisissa on pidetty tärkeänä, että työnantajan, valmistajan ja muiden talouden toimijoiden vastuiden rajat ovat käytännössä selkeitä. Huomiota on kiinnitetetty siihen, että vastuuta esimerkiksi työssä käytettävän teknisen laitteen vaatimustenmukaisuudesta ei tule asettaa laitetta työpaikalla käyttävälle työnantajalle tai tämän edustajalle.

Saamansa selvityksen perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta korostaa, että hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia tai laajennusta työnantajan vastuuseen. Ehdotettu seuraamusjärjestelmä ei koske tuotteen käyttöä työpaikalla, vaan sen valmistamista ja markkinoille saattamista. Työnantajan vastuu määrittyy työturvallisuuslain (738/2002) perusteella, johon ei esityksessä ehdoteta muutoksia.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

4. Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädetään niistä laeista, joiden soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia sovelletaan. Hallituksen esityksessä ehdotetaan pykälän 1 momenttiin lisättäväksi uusi 36 kohta, joka koskee ehdotettua uutta työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia (/). Hallituksen esityksessä HE 133/2026 vp (EV 146/2026 vp) on myös ehdotettu pykälän 1 momenttiin lisättäväksi uusi 36 kohta. Hallituksen esityksessä HE 133/2026 vp ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan ennen nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotettua muutosta. Näin ollen työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (/) lisäämistä pykälän 1 momentin uudeksi 37 kohdaksi. Tämä muutos on huomioitava myös lakiehdotuksen johtolauseessa.

4 §. Valvontaviranomaiset. Hallituksen esityksessä ehdotetaan valvontaviranomaisia koskevaan 4 §:ään lisättäväksi uusi 10 momentti, jonka mukaan Lupa- ja valvontavirasto on tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa tarkoitettujen tuotteiden osalta. Hallituksen esityksessä HE 133/2026 vp (EV 146/2026 vp) on myös ehdotettu pykälään lisättäväksi uusi 10 momentti. Hallituksen esityksessä HE 133/2026 vp ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan ennen nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotettua muutosta. Näin ollen työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa momentin lisäämistä pykälän uudeksi 11 momentiksi. Tämä muutos on huomioitava myös lakiehdotuksen johtolauseessa.

6. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Johtolause. Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 pykälän 2 momentissa on lista rangaistusluonteisista hallinnollisista seuraamuksista, joiden täytäntöönpanosta kyseisessä laissa säädetään. Hallituksen esityksessä ehdotetaan momenttiin lisättäväksi uusi 70 kohta, joka koskee ehdotettavan uuden työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (/) 12 ja 13 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksua. Eduskunnassa käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä HE 129/2026 vp ehdotetaan myös lisättäväksi uusi kohta pykälän 2 momenttiin. Kyseisessä esityksessä ehdotettu muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan ennen nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotettua muutosta. Tämä, samoin kuin momenttiin hallituksen esityksen antamisen jälkeen lailla 815/2026 tehty muutos, on otettava huomioon lakiehdotuksen johtolauseessa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 220/2026 vp sisältyvät 1.—3., 5. ja 7.—12. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 220/2026 sisältyvät 4. ja 6. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan laitteen ominaisuuksien tai valmistajan määrittämän käyttötarkoituksen perusteella ensisijaisesti työssä käytettäväksi tarkoitettuihin teknisiin laitteisiin (*tekninen laite*), joita ovat ainakin työvälineet, koneet, suojarakenteet ja liikuteltavat rakenteet ja joihin ei sovelleta Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädäntöä.

Lisäksi lain 8, 10, 11 ja 13—20 §:ää sovelletaan seuraaviin Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamisalaan kuuluviin teknisiin laitteisiin:

1) koneet, vastaavat tuotteet ja osittain valmiit koneet, jotka kuuluvat koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1230, jäljempänä *koneasetus*, soveltamisalaan;

2) henkilönsuojaimet, jotka kuuluvat henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/425, jäljempänä *henkilönsuojainasetus*, soveltamisalaan.

Lain 8, 10, 11 ja 13—20 §:ää sovelletaan lisäksi köysiratalaitteistoihin ja niihin tarkoitettuihin osajärjestelmiin ja turvakomponentteihin, jotka kuuluvat köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/424, jäljempänä *köysiratalaitteistoasetus*, soveltamisalaan.

Mitä tässä laissa säädetään teknisestä laitteesta 3 §:ssä ja 4 §:n 3 momentin 2 kohdassa, sovelletaan myös tekniseen laitteeseen tai sen osaan liitettäväksi tarkoitettuun osittain valmiiseen tekniseen laitteeseen.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä teknisten laitteiden vaatimuksista tai teknisten laitteiden talouden toimijoiden velvollisuuksista, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvonnasta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), jäljempänä *markkinavalvontalaki*. Markkinavalvontaviranomaisen oikeuteen tehdä tarkastuksia sovelletaan lisäksi tämän lain 11 §:ää.

Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädäntöön kuuluvien tuotteiden markkinavalvonnan, talouden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön sekä unionin markkinoille tulevien tuotteiden valvonnan puitteista säädetään markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1020, jäljempänä *markkinavalvonta-asetus*. Markkinavalvonta-asetuksen II luvussa säädetään valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan ja jakelupalvelujen tarjoajan eräistä velvollisuuksista. Lisäksi 1 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta, markkinavalvonnasta sekä valmistajan, maahantuojan, jakelijan ja valtuutetun edustajan velvollisuuksista säädetään koneasetuksessa, henkilönsuojainasetuksessa ja köysiratalaitteistoasetuksessa.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta säädetään erikseen.

Työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetussa laissa (1053/2010) säädetään koneiden, henkilönsuojainten, köysiratalaitteistojen ja kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavien arviointilaitosten hyväksymisen edellytyksistä, laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta.

Teknisen laitteen hankintaan, turvalliseen käyttöön ja tarkastamiseen liittyvistä työnantajan velvoitteista säädetään erikseen.

3 §

Teknisen laitteen yleiset turvallisuusvaatimukset

Tekninen laite on suunniteltava ja valmistettava rakenteiltaan, varusteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan tarkoitettuun käyttöön soveltuvaksi ja siten, ettei tällaisesta käytöstä aiheudu tapaturman vaaraa tai haittaa terveydelle.

Jos tapaturman vaaraa tai terveydelle aiheutuvaa haittaa ei voida muutoin riittävästi poistaa 1 momentissa säädetyllä tavalla, on toteutettava tarkoituksenmukaiset suojaustoimenpiteet. Vaaroista ja haitoista on varoitettava tehokkaasti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teknisten laitteiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista.

4 §

Teknisen laitteen valmistajan velvollisuudet

Valmistajan on suunniteltava ja valmistettava tekninen laite 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla siten, että siitä ei aiheudu 3 §:n 1 momentissa tarkoitetussa käytössä tapaturman vaaraa tai haittaa terveydelle. Jos tapaturman vaaraa tai terveydelle aiheutuvaa haittaa ei voida muutoin

riittävästi poistaa, valmistajan on 3 §:n 2 momentin mukaan toteutettava tarkoituksenmukaiset suojaustoimenpiteet ja varoitettava vaaroista ja haitoista.

Valmistajan tulee luotettavasti osoittaa teknisen laitteen ominaisuuksien edellyttämällä tavalla ennen sen markkinoille saattamista tai käyttöönottoa, että tekninen laite on 3 §:ssä tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukainen.

Lisäksi valmistajan tulee ennen sen markkinoille saattamista:

1) koota teknisen laitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä;

2) laatia teknisen laitteen mukana toimitettavaksi asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet;

3) varustaa tekninen laite tunnistamismerkinnällä; sekä

4) liittää tekniseen laitteeseen pysyvästi kuuluvana osana sisältyvän tulenaran, syövyttävän tai muuta vaaraa aiheuttavan aineen nimi ja merkintä sen vaarallisuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tavoista, joilla valmistajan tulee osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus sekä laitteen mukana toimitettavien ohjeiden sisällöstä ja laitteeseen tehtävistä merkinnöistä.

5 §

Teknisen laitteen Suomeen tuojan velvollisuudet

Maahantuoja, joka tuo teknisen laitteen Suomeen (*Suomeen tuoja*) saa saattaa sen markkinoille ainoastaan, jos Suomeen tuoja on varmistanut, että teknisen laitteen valmistaja on valmistanut ja suunnitellut sen 4 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti, osoittanut sen olevan yleisten turvallisuusvaatimusten mukainen ja koonnut tekniset asiakirjat. Lisäksi ennen teknisen laitteen markkinoille saattamista Suomeen tuojan on varmistettava, että laitteessa ja sen mukana on 4 §:n 3 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetut tai 4 §:n 4 momentin nojalla tarkennetut merkinnät sekä käyttö- ja muut ohjeet.

Suomeen tuojan on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna teknisen laitteen 3 §:ssä tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisuutta.

Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen säännöistä ja menettelyistä sellaisten tavaroiden osalta, joita pidetään laillisesti kaupan toisessa jäsenvaltiossa, säädetään toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 764/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/515.

6 §

Teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuudet

Suomen markkinoille saatetun teknisen laitteen edelleen luovuttajan on varmistettava, että teknisessä laitteessa ja sen mukana on 4 §:n 3 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetut tai 4 §:n 4 momentin nojalla tarkennetut merkinnät sekä käyttö- ja muut ohjeet.

Edelleen luovuttajan on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna teknisen laitteen 3 §:ssä tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisuutta.

Jos edelleen luovuttajalla on syytä uskoa, että tekninen laite ei ole 3 §:ssä säädettyjen turvallisuusvaatimusten mukainen, edelleen luovuttaja ei saa asettaa teknisen laitteen saataville

markkinoilla, ennen kuin valmistaja on saattanut laitteen kyseisten turvallisuusvaatimusten mukaiseksi.

7 §

Tapaukset, joissa valmistajien velvollisuuksia sovelletaan muihin talouden toimijoihin

Jos teknisen laitteen Suomeen tuoja tai edelleen luovuttaja saattaa teknisen laitteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään, sitä on pidettävä valmistajana, jota koskevat 4 §:ssä säädetyt valmistajan velvollisuudet.

Jos tekniseen laitteeseen tehdään käyttötarkoituksen vastaisia tai muita olennaisia turvallisuuteen vaikuttavia muutoksia, sitä käsitellään uutena teknisenä laitteena ja muutosten tekijään sovelletaan, mitä 4 §:ssä valmistajan velvollisuuksista säädetään.

8 §

Kielivaatimukset

Teknisen laitteen turvallista käyttöä koskevien ohjeiden, tietojen ja merkintöjen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä. Lisäksi teknisen laitteen vaatimustenmukaisuudesta annetun vakuutuksen on oltava suomen ja ruotsin kielellä.

9 §

Näytteille asettaminen

Tekninen laite saadaan asettaa näytteille, vaikkei se ole tämän lain vaatimusten mukainen, jos näkyvällä merkinnällä selvästi osoitetaan, ettei tekninen laite ole vaatimustenmukainen ja ettei sitä saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön ennen kuin se on saatettu vaatimustenmukaiseksi. Lisäksi tulee huolehtia siitä, ettei näytteille asetetusta laitteesta aiheudu vaaraa.

10 §

Valvonta

Tämän lain, koneasetuksen, henkilönsuojainasetuksen, köysiratalaitteistoasetuksen, sekä markkinavalvonta-asetuksen noudattamista teknisten laitteiden ja köysiratalaitteistojen osalta valvoo työsuojeluviranomainen.

Työsuojeluviranomainen vastaa koneasetuksen VI luvussa, henkilönsuojainasetuksen VI luvussa, köysiratalaitteistoasetuksen V luvussa ja markkinavalvonta-asetuksessa markkinavalvontaviranomaiselle ja jäsenvaltiolle säädetyistä tehtävistä teknisten laitteiden ja köysiratalaitteistojen osalta.

11 §

Tarkastusoikeus

Sen lisäksi, mitä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 9 §:ssä säädetään, markkinavalvontaviranomaisella on oikeus valvonnan toteuttamiseksi ja valvonnan edellyttämässä laajuudessa päästä paikkaan, jossa tehdään työtä tai jossa perustellusti otaksutaan tehtävän työtä sekä paikkaan, jossa säilytetään tai esitellään markkinoille saatettuja tai käyttöön luovutettuja taikka luovutettavaksi tarkoitettuja teknisiä laitteita.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos.

Markkinavalvontalain 14 §:ssä tarkoitettu ulkopuolinen asiantuntija ei voi osallistua edellä 2 momentissa tarkoitettuihin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin tehtäviin tarkastuksiin.

12 §

Seuraamusmaksu tämän lain velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä talouden toimijalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa:

1) 4 §:n 2 momentissa säädettyä tai 4 momentin nojalla tarkennettua valmistajan velvollisuutta osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus;

2) 4 §:n 3 momentin 1 kohdassa säädettyä tai 4 momentin nojalla tarkennettua valmistajan velvollisuutta koota tekniset asiakirjat tai 4 §:n 3 momentin 3 kohdassa säädettyä tai 4 momentin nojalla tarkennettua valmistajan velvollisuutta varustaa tekninen laite tunnistamismerkinnällä;

3) 5 §:n 1 momentissa säädettyä Suomeen tuojan velvollisuutta saattaa markkinoille ainoastaan tekninen laite, josta se on varmistanut, että valmistaja on 4 §:ssä säädetyllä tavalla osoittanut sen olevan yleisten turvallisuusvaatimusten mukainen, koonnut tekniset asiakirjat ja varustanut teknisen laitteen tunnistamismerkinnällä;

4) 6 §:n 1 momentissa säädettyä edelleen luovuttajan velvollisuutta tarkistaa, että teknisessä laitteessa on 4 §:ssä tarkoitettu tunnistamismerkintä.

13 §

Seuraamusmaksu EU-yhdenmukaistamislainsäädännön velvollisuuksien rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä talouden toimijalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa:

1) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa tai koneasetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat, suorittaa tai suorituttaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää CE-merkintä tai 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat ja laatia EU-liittämisvakuutus;

2) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 5 ja 6 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 5 ja 6 kohdassa tai koneasetuksen 10 artiklan 5 ja 6 kohdassa tai 11 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuotteessa, osajärjestelmässä tai turvakomponentissa tai niiden mukana ovat vaaditut tunnistamis- ja yhteystiedot;

3) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 8 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdassa tai koneasetuksen 10 artiklan 8 kohdassa tai 11 artiklan 8 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen, osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana tai saatavilla on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tai EU-liittämisvakuutus;

4) köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 9 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta antaa markkinavalvontaviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen osajärjestelmän tai turvakomponentin vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

5) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, teknisten asiakirjojen laatimisesta, CE-merkinnän kiinnittämisestä, 8 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyistä vaatimuksista ja että henkilönsuojaimen mukana on vaaditut asiakirjat;

6) köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, teknisten asiakirjojen laatimisesta, CE-merkinnän kiinnittämisestä, 11 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyistä vaatimuksista ja että osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;

7) koneasetuksen 13 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, teknisten asiakirjojen laatimisesta, CE-merkinnän kiinnittämisestä ja 10 artiklan 5, 6 ja 8 kohdassa säädetyistä vaatimuksista taikka koneasetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut teknisten asiakirjojen laatimisesta ja 11 artiklan 5, 6 ja 8 kohdassa säädetyistä vaatimuksista;

8) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 3 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 3 kohdassa tai koneasetuksen 13 artiklan 3 kohdassa tai 14 artiklan 3 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa yhteystietonsa tuotteessa, osajärjestelmässä tai turvakomponentissa tai niiden mukana;

9) köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 9 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta antaa markkinavalvontaviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen osajärjestelmän tai turvakomponentin vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

10) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että CE-merkintä on kiinnitetty, henkilönsuojaimen mukana on vaaditut asiakirjat, valmistaja on huolehtinut 8 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyistä vaatimuksista ja maahantuoja on huolehtinut 10 artiklan 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista;

11) köysiratalaitteistoasetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että CE-merkintä on kiinnitetty, osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, valmistaja on huolehtinut 11 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyistä vaatimuksista ja maahantuoja on huolehtinut 13 artiklan 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista;

12) koneasetuksen 15 artiklan 2 kohdassa jakelijan velvollisuutta varmistaa, että CE-merkintä on kiinnitetty, tuotteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, valmistaja on huolehtinut 10 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyistä vaatimuksista ja maahantuoja on huolehtinut

13 artiklan 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista tai koneasetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen mukana on EU-liittämisvakuutus, valmistaja on huolehtinut 11 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyistä vaatimuksista ja maahantuoja on huolehtinut 14 artiklan 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista;

13) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 5 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 14 artiklan 5 kohdassa tai koneasetuksen 15 artiklan 6 kohdassa tai 16 artiklan 6 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta antaa markkinavalvontaviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen, osajärjestelmän tai turvakomponentin vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi.

Seuraamusmaksu voidaan myös määrätä talouden toimijalle, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa:

1) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädettyä valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan velvollisuutta varmentaa, että EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat on laadittu;

2) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädettyä valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan velvollisuutta pitää vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat markkinavalvontaviranomaisena toimivan Lupa- ja valvontaviraston saatavilla vaaditun ajan tai varmistaa, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä tämän viranomaisen saataville;

3) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädettyä valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan velvollisuutta toimittaa markkinavalvontaviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

4) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädettyä valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan velvollisuutta ilmoittaa riskin aiheuttavasta tuotteesta markkinavalvontaviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle.

14 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja sitä määrättäessä otetaan huomioon:

1) rikkomuksen laatu, laajuus, vakavuus ja kestoaika;

2) rikkomuksella saavutettu hyöty, jos tämä tieto on saatavilla;

3) valmistajan, Suomeen tuojan, edelleen luovuttajan ja EU-yhdenmukaistamislainsäädännössä tarkoitettujen talouden toimijoiden toimet vahingon lieventämiseksi tai korjaamiseksi;

4) valmistajan, Suomeen tuojan, edelleen luovuttajan ja EU-yhdenmukaistamislainsäädännössä tarkoitettujen talouden toimijoiden mahdolliset aiemmat tämän lain, henkilönsuojainasetuksen, köysiratalaitteistoasetuksen, koneasetuksen tai markkinavalvonta-asetuksen säännösten noudattamiseen liittyvät rikkomukset.

Jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voi olla enintään 5 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. Jos luonnollisen henkilön tuloja ei voida luotettavasti selvittää, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voi olla suuruudeltaan enintään 50 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti oikeushenkilön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut tai liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

15 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää työsuojeluviranomainen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos laiminlyönnistä on kulunut yli kaksi vuotta. Jos rikkomus tai laiminlyönti on ollut jatkuvaa, määräaika lasketaan siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on päättynyt.

Seuraamusmaksua koskevassa asiassa ei saa seuraamusmaksun määräämiseksi luonnolliselle henkilölle käyttää hänen markkinavalvontalain 8 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamiaan tietoja, jotka on saatu asettamalla hänelle mainitun lain 28 §:n nojalla sakon uhka velvollisuuden täyttämiseksi.

16 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos rikkomus on vähäinen tai seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos valmistaja, Suomeen tuoja, edelleen luovuttaja tai EU-yhdenmukaistamislainsäädännössä tarkoitettu talouden toimija on ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi välittömästi sen havaitsemisen jälkeen eikä rikkomus ole vakava tai toistuva.

17 §

Suhde rikosoikeudelliseen käsittelyyn

Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, joka on epäiltynä samasta teosta esitutkinnassa, jonka osalta on vireillä samaa tekoa koskeva syyteharkinta tai joka on vastaajana tuomioistuimessa samaa tekoa koskevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei saa määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu rikosasiassa lainvoimainen tuomio.

Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa nostaa tätä vastaan syytettä eikä antaa tälle siitä tuomiota rikosasiassa.

18 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

19 §

Muutoksenhaku seuraamusmaksua koskevaan päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

20 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo

1) 4 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta suunnitella ja valmistaa tekninen laite siten, että siitä ei aiheudu tapaturman vaaraa tai haittaa terveydelle, velvollisuutta toteuttaa suojaustoimenpiteet tai velvollisuutta varoittaa vaaroista ja haitoista,

2) 4 §:n 3 momentissa säädettyä tai 4 momentin nojalla tarkennettua valmistajan velvollisuutta laatia asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet tai velvollisuutta liittää vaarallisen aineen nimi ja vaarallista ainetta koskevat merkinnät tekniseen laitteeseen,

3) 5 §:n 1 momentissa säädettyä Suomeen tuojan velvollisuutta saattaa markkinoille ainoastaan tekninen laite, josta se on varmistanut, että valmistaja on valmistanut ja suunnitellut sen 4 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti, laatinut asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet ja liittänyt vaarallisen aineen nimen ja vaarallista ainetta koskevat merkinnät tekniseen laitteeseen,

4) 5 §:n 2 momentissa säädettyä Suomeen tuojan velvollisuutta varmistaa, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna teknisen laitteen 3 §:ssä tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisuutta,

5) 6 §:n 1 momentissa säädettyä edelleen luovuttajan velvollisuutta tarkistaa, että laitteen mukana on käyttö- ja muut ohjeet tai velvollisuutta tarkistaa, että laitteessa on vaarallisen aineen nimi ja vaarallista ainetta koskevat merkinnät,

6) 6 §:n 2 momentissa säädettyä edelleen luovuttajan velvollisuutta varmistaa, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna teknisen laitteen 3 §:ssä tarkoitettujen yleisten turvallisuusvaatimusten mukaisuutta tai

7) 6 §:n 3 momentissa säädettyä edelleen luovuttajan kieltoa asettaa tekninen laite saataville markkinoilla, kun sillä on syytä uskoa, että tekninen laite ei ole turvallisuusvaatimusten mukainen

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *laiteturvallisuusrikkomuksesta* sakkoon.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, laiteturvallisuusrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo

1) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tai koneasetuksen 10 artiklan 1 kohdassa tai 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuote on suunniteltu ja valmistettu terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisesti tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että osajärjestelmä tai turvakomponentti on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti,

2) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 4 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 4 kohdassa tai koneasetuksen 10 artiklan 4 kohdassa tai 11 artiklan 4 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa sarjatuotannossa valmistetun tuotteen, osajärjestelmän tai turvakomponentin vaatimustenmukaisuus,

3) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdassa, koneasetuksen 10 artiklan 7 kohdassa tai 11 artiklan 7 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen, osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana tai saatavilla ovat mainittujen kohtien mukaiset ohjeet ja tiedot,

4) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 2 kohdassa tai koneasetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tai 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojaa koskevaa kieltoa saattaa tuote markkinoille, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että tuote ei ole terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukainen taikka köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojaa koskevaa kieltoa saattaa osajärjestelmä tai turvakomponentti markkinoille, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että osajärjestelmä tai turvakomponentti ei ole olennaisten vaatimusten mukainen,

5) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 4 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 4 kohdassa tai koneasetuksen 13 artiklan 4 kohdassa tai 14 artiklan 4 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen, osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana ovat henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 kohdan, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdan, koneasetuksen 10 artiklan 7 kohdan tai 11 artiklan 7 kohdan mukaiset ohjeet ja tiedot,

6) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 5 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 5 kohdassa tai koneasetuksen 13 artiklan 5 tai 14 artiklan 5 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että sinä aikana, jona tuote, osajärjestelmä tai turvakomponentti on niiden vastuulla, varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta,

7) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tai koneasetuksen 15 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tai 16 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen, osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana ovat henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 kohdan, köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdan, koneasetuksen 10 artiklan 7 kohdan tai 11 artiklan 7 kohdan mukaiset ohjeet ja tiedot tai

8) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 3 kohdassa, köysiratalaitteistoasetuksen 14 artiklan 3 kohdassa tai koneasetuksen 15 artiklan 4 kohdassa tai 16 artiklan 4 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että sinä aikana, jona tuote, osajärjestelmä tai turvakomponentti on niiden vastuulla, varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna vaatimustenmukaisuutta.

Rangaistus terveysrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 1 §:ssä.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (1016/2004).

Laserlaitteista ja niiden tarkastuksesta annettu valtioneuvoston asetus (291/2008) ja eräiden leikkuulaitteiden markkinoille saattamisen kieltämisestä annettu valtioneuvoston asetus (683/2013) jäävät voimaan tämän lain tullessa voimaan.

22 §

Siirtymäsäännökset

Tekniset laitteet, jotka on saatettu markkinoille ennen 20 päivää tammikuuta 2027 ja jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille 20 päivän tammikuuta 2027 jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin rikkomuksiin sovelletaan tekohetkellä voimassa olleita rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä. Jos tämän lain soveltaminen johtaisi lievempään lopputulokseen, tämä on otettava huomioon rangaistusta määrättäessä.

2.

Laki

työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 4 a § sekä 4 luku, sellaisena kuin niistä on 4 a § laissa 1418/2016, sekä

muutetaan 1 ja 2 §, 4 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 e §, 4 f §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 44 §:n 3 momentti ja 50 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laissa 1418/2016, 2 § ja 16 §:n 1 momentti laissa 776/2025, 4 e ja 4 f §:n 1 momentti laissa 1418/2016, 44 §:n 3 momentti laissa 920/2021 sekä 50 §:n 1 momentti laissa 336/2023, seuraavasti:

1 §

Lain soveltaminen ja tarkoitus

Tässä laissa säädetään menettelystä työsuojeluviranomaisen valvoessa työsuojelua koskevien säännösten noudattamista sekä työnantajan ja työntekijöiden välisestä työsuojelun yhteistoiminnasta työpaikalla.

Mitä 2, 3 ja 6 luvussa säädetään työnantajasta ja työpaikasta, sovelletaan soveltuvin osin muihin tahoihin, joita työsuojeluviranomainen valvoo.

Laitteen ominaisuuksien tai valmistajan määrittämän käyttötarkoituksen perusteella ensisijaisesti työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuuden valvonnasta, markkinavalvontaviranomaisesta ja muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016).

Lain tarkoituksena on varmistaa työsuojelua koskevien säännösten noudattaminen sekä parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työsuojelun viranomaisvalvonnan sekä työnantajan ja työntekijöiden yhteistoiminnan avulla.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työsuojeluviranomaisella* Lupa- ja valvontavirastoa sekä sosiaali- ja terveysministeriötä sen valvoessa työsuojelua koskevien säännösten noudattamista Lupa- ja valvontavirastossa; ja

2) *tarkastajalla* työsuojeluviranomaiseen virkasuhteessa olevaa, jolla on toimivaltuudet suorittaa tässä laissa tarkoitettuja valvonta- ja tarkastustehtäviä.

4 §

Tiedonsaanti ja tarkastusoikeus

Työsuojeluviranomaisella ja tarkastajalla on valvonnan toteuttamiseksi ja valvonnan edellyttämässä laajuudessa oikeus:

1) päästä paikkaan, jossa tehdään työtä tai jossa perustellusti otaksutaan tehtävän työtä sekä muihin tiloihin, jotka työnantaja on työsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvan lain mukaan velvollinen luovuttamaan työntekijöiden käyttöön;

— —

4 e §

Tekninen käyttöyhteys ja tietojen maksuttomuus

Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada 4 b ja 4 c §:ssä tarkoitettuja tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada 4 b ja 4 c §:ssä tarkoitetut tiedot ja luovuttaa 4 d ja 4 f §:ssä tarkoitetut tiedot maksutta.

4 f §

Tietojen käyttötarkoitussidonnaisuus

Työsuojeluviranomaisen 4 b ja 4 c §:n nojalla saamia tietoja saa käyttää vain mainituissa pykälissä tarkoitettuihin käyttötarkoituksiin, ellei laissa toisin säädetä.

— —

16 §

Käyttökielto ja väliaikainen käyttökielto

Jos työpaikalla vallitsevasta puutteellisuudesta tai epäkohdasta aiheutuu työntekijälle hengen tai terveyden menettämisen vaara, työsuojeluviranomainen voi kieltää vaaraa aiheuttavan koneen, työvälineen tai muun teknisen laitteen, työmenetelmän, kemikaalin tai kemikaalia sisältävän laitteen käyttämisen tai työnteon jatkamisen, kunnes lain vastainen olotila on korjattu tai poistettu. Työsuojeluviranomainen voi määrätä edellä mainitun käyttökiellon tehosteeksi uhkasakon siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

— —

44 §

Muutoksenhaku työsuojeluviranomaisen päätökseen

— —

Edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun väliaikaisen käyttökiellon asettamiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

— —

50 §

Rikosasiasta ilmoittaminen ja ilmoituksen käsittely

Jos on todennäköisiä perusteita epäillä, että on tehty työsuojeluviranomaisen valvottavana olevassa laissa tai rikoslain (39/1889) 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä, 36 luvun 1, 2, 6 tai 7 §:ssä, 44 luvun 1 §:n 1 momentin 3 tai 8—11 kohdassa taikka 47 luvussa rangaistavaksi säädetty teko, työsuojeluviranomaisen on tehtävä siitä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitusvelvollisuus koskee rikoslain 25 luvun 3 ja 3 a §:ssä, 36 luvun 1, 2, 6 tai 7 §:ssä sekä 44 luvun 1 §:n 1 momentin 3, 9 ja 11 kohdassa tarkoitettujen tekojen osalta vain sellaisia, joissa on menetelty työsuojeluviranomaisen valvottavana olevan lainsäädännön vastaisesti. Ilmoitus voidaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleinen etu vaadi ilmoituksen tekemistä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

3.

Laki

työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetun lain (1053/2010) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 3 momentti, 4 §:n 4 momentti ja 6 §, sellaisina kuin ne ovat 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 3 momentti ja 4 §:n 4 momentti laissa 1085/2016 sekä 6 § laissa 1038/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

1 §

Arviointielimien hyväksyminen

Sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy hakemuksesta Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien koneiden, henkilönsuojainten ja köysiratalaitteistojen sekä kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien ensisijaisesti työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavat arviointielimet toimimaan Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuina ilmoitettuina laitoksina tai muissa vastaavissa tehtävissä.

— —

2 §

Arviointielimen hyväksymisen edellytykset

— —

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen arviointielimen hyväksymisen edellytyksistä säädetään koneiden osalta koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/1230, jäljempänä *koneasetus*, henkilönsuojainten osalta henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/425, jäljempänä *henkilönsuojainasetus*, sekä köysiratalaitteistojen osalta köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/424, jäljempänä *köysiratalaitteistoasetus*.

4 §

Arviointielimen toiminta

— —

Edellä 2 ja 3 momentissa säädetystä poiketen arviointielimen toiminnasta koneiden osalta säädetään koneasetuksessa, henkilönsuojainten osalta henkilönsuojainasetuksessa ja köysiratalaitteistojen osalta köysiratalaitteistoasetuksessa.

6 §

Muutoksenhaku ministeriön päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

6 a §

Muutoksenhaku arviointielimen päätökseen

Arviointielimen vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

4.

Laki

eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 §:n 1 momentin ~~35~~36 kohta, sellaisena kuin se on laissa ~~440/2026~~ / , sekä

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 186/2025, 1378/2025, 275/2026, ~~ja~~ 440/2026 ja / , uusi ~~36~~37 kohta ja 4 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 248/2022, 712/2022, 558/2023, 717/2025, 1378/2025, ~~ja~~ 440/2026 ja / , uusi ~~10~~11 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien lakien soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä:

— —

36) eräiden kriittisiä raaka-aineita koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaisten velvoitteiden toimeenpanosta ja valvonnasta annettu laki (/);

37) työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (/).

— —

4 §

Valvontaviranomaiset

— —

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, Lupa- ja valvontavirasto on tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa sosiaali- ja terveysministeriössä vireillä ollut asia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

———

5.

Laki

rikoslain 44 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentin 8—10 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 217/2018, sekä

lisätään 44 luvun 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 217/2018 ja 195/2025, uusi 11 kohta seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

— —

8) työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (/)

a) 4 §:n 1 momentissa säädetyn valmistajan velvollisuuden valmistaa tekninen laite vaatimusten mukaisesti, toteuttaa suojaustoimenpiteet tai varoittaa vaaroista ja haitoista,

b) 5 §:n 1 momentissa säädetyn Suomeen tuojan velvollisuuden saattaa markkinoille ainoastaan tekninen laite, joka on valmistettu 4 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti, tai

c) 6 §:n 3 momentissa säädetyn edelleen luovuttajaa koskevan kiellon asettaa tekninen laite saataville markkinoilla, kun sillä on syytä uskoa, että tekninen laite ei ole turvallisuusvaatimusten mukainen,

9) henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/425

a) 8 artiklan 1 kohdassa säädetyn valmistajan velvollisuuden varmistaa henkilönsuojaimen vaatimustenmukaisuus,

b) 10 artiklan 2 kohdassa säädetyn maahantuojaa koskevan kiellon saattaa henkilönsuojain markkinoille, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että henkilönsuojain ei ole vaatimusten mukainen, tai

c) 11 artiklan 2 kohdassa säädetyn jakelijaa koskevan kiellon asettaa henkilönsuojain saataville markkinoilla, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että henkilönsuojain ei ole vaatimusten mukainen,

10) köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/424

a) 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn valmistajan velvollisuuden varmistaa köysiratalaitteiston osajärjestelmän tai turvakomponentin vaatimustenmukaisuus,

b) 13 artiklan 2 kohdassa säädetyn maahantuojaa koskevan kiellon saattaa osajärjestelmä tai turvakomponentti markkinoille, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että osajärjestelmä tai turvakomponentti ei ole vaatimusten mukainen, tai

c) 14 artiklan 2 kohdassa säädetyn jakelijaa koskevan kiellon asettaa osajärjestelmä tai turvakomponentti saataville markkinoilla, kun jakelija katsoo tai sillä on syytä uskoa, että osajärjestelmä tai turvakomponentti ei ole vaatimusten mukainen,

11) koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1230

a) 10 artiklan 1 kohdassa tai 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn valmistajan velvollisuuden varmistaa koneen tai osittain valmiin koneen vaatimustenmukaisuus,

b) 13 artiklan 2 tai 14 artiklan 2 kohdassa säädetyn maahantuojaa koskevan kiellon saattaa kone tai osittain valmis kone markkinoille, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että kone tai osittain valmis kone ei ole asetuksen mukainen, tai

c) 15 artiklan 3 kohdassa tai 16 artiklan 3 kohdassa säädetyn jakelijaa koskevan kiellon asettaa kone tai osittain valmis kone saataville markkinoilla, kun se katsoo tai sillä on syytä uskoa, että kone tai osittain valmis kone ei ole asetuksen mukainen,

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

6.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 69 kohta, sellaisena kuin se on laissa 778/2026, sekä

lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 416/2025, 860/2025, 979/2025, 1080/2025, 1149/2025, 1379/2025, 18/2026, 438/2026, 443/2026, 447/2026, 616/2026, 721/2026, 739/2026 ja 778/2026, 815/2026, ja / , uusi 70 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

— —

69) ydinenergialain (775/2026) 404 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

70) työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (/) 12 ja 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

7.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 3 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 544/2024, seuraavasti:

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

— —

Koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/1230 säädetään vaatimuksista, jotka kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden on täytettävä ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

8.

Laki

ympäristönsuojelulain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 24 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 188/2025, seuraavasti:

24 §

Muut valvontaviranomaiset

— —

Koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1230 mukaisten koneiden turvallisuutta koskevien säännösten noudattamista valvovat viranomaiset valvovat kukin toimialallaan 217 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Kunnan terveydensuojeluviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat kukin toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

9.

Laki

hissiturvallisuuslain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hissiturvallisuuslain (1134/2016) 5 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on laissa 194/2025, seuraavasti:

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

— —

Kevythissien, liukuportaiden, liukukäytävien ja nosto-ovien markkinoille saattamisesta säädetään koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/1230.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

10.

Laki

eräiden tuotteiden saattamisesta markkinoille sisämarkkinoiden hätätilan aikana annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden saattamisesta markkinoille sisämarkkinoiden hätätilan aikana annetun lain (683/2026) 2 §, 4 §:n 7 kohta, 5 §:n 1 momentti ja 20 §:n 1 momentti, seuraavasti:

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain lisäksi soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinoille saattamisesta, vaatimustenmukaisuudesta ja markkinavalvonnasta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), jäljempänä *markkinavalvontalaki*, eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (278/2016), kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa (184/2025), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), rakentamislaissa (751/2023), sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014), hissiturvallisuuslaissa (1134/2016), sähköturvallisuuslaissa (1135/2016), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (1139/2016), painelaitelaissa (1144/2016), kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annetussa laissa (218/2018), kaasulaitelaissa (502/2018), vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023), työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (/) ja CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010) sekä markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1020, jäljempänä *markkinavalvonta-asetus.*

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

7) *markkinavalvontaviranomaisella* markkinavalvontalain tai rakentamislain mukaista toimivaltaista markkinavalvontaviranomaista;

— —

5 §

Toimivaltainen viranomainen

Markkinavalvontaviranomainen, jonka tehtäviin kuuluu markkinavalvonta kriisin kannalta olennaisiksi nimettyjen tavaroiden osalta, on tässä laissa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

— —

20 §

Markkinavalvonnan periaatteet

Markkinavalvonnassa noudatetaan, mitä markkinavalvontalaissa tai rakentamislaissa säädetään.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

11.

Laki

eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain (1377/2025) 3 §:n 1 momentin 4 kohta, seuraavasti:

3 §

Suuririskisten tekoälyjärjestelmien markkinavalvontaviranomaiset

Tekoälyasetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä valvova markkinavalvontaviranomainen on:

— —

4) Lupa- ja valvontavirasto työsuojeluviranomaisena tekoälyasetuksen liitteen I jakson A kohdassa 8 mainitun säädöksen osalta sekä kohdissa 1 ja 9 mainittujen säädösten osalta, jos kyse on työsuojelun valvonnan alaan kuuluvista tuotteista työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (/) nojalla; ja

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

12.

Laki

kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain (184/2025) 1 §:n 3 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

— —

Tämän lain 4, 6 ja 22 §:ää sovelletaan myös sellaisten koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1230 soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita olennaisessa määrin käytetään yksityiseen kulutukseen (*kuluttajien käyttöön tarkoitetut koneet*).

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Valiokunnan mietintö TyVM 10/2026 vp

Helsingissä 4.11.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Arto Satonen kok
varapuheenjohtaja Lauri Lyly sd
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Tuomas Kettunen kesk
jäsen Minja Koskela vas
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Olga Oinas-Panuma kesk
jäsen Jorma Piisinen ps
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Tere Sammallahti kok
jäsen Timo Suhonen sd
jäsen Henrik Vuornos kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Julia Höyhtyä